

همین نشر آثار داخلی برای شان در اولویت نیست.

احسان عباسلو (پژوهشگر): بازار نشر لجام گسیخته است

این مسئله سال‌های سال است که مطرح است و تا بحال هیچ اقدام جدی برای رفع و حل آن خصوصاً از سوی وزارت ارشاد رخ نداده است و مهم‌ترین دلیل آن کم کردن هزینه‌ها در نشر آثار است. مثلاً در حوزه انتشارات، ناشری که آثار خارجی را در ایران چاپ و منتشر می‌کند، تنها هزینه مترجم را پرداخت خواهد کرد و حتی طراحی جلد کتاب را هم می‌تواند از نسخه خارجی کپی کند. ناشران از ندادن حق تالیف بسیار سود می‌برند و به همین دلیل است که خصوصاً در زمانی که دچار شرایط بد اقتصادی هستند بیشتر ناشران به سراغ آثار ترجمه می‌روند. اما در ادامه می‌بینیم ابعاد این مسئله آسیب پذیرتر هم می‌شود. در جلسات اداره کتاب که گاهی من به عنوان حکم حضور یافتم با پرونده‌هایی مواجه شدم که ناشری ترجمه نشر دیگری را به نام خود روانه بازار کرده است و تنها به خود کمی زحمت نداده که قسمت‌هایی از متن را که بیشتر به چشم می‌آید را تغییرات اندکی دهد و گاهی بدون همین تغییرات اندک هم این اتفاق افتاده است. چیزی که در طول این سال‌ها و حضور در مراسم دعاوی مترجمان و ناشران برای من حاصل شده این است که به طور کلی این دعاوی به نتیجه رضایت بخشی نمی‌رسد. چرا که بازار نشر ما لجام گسیخته‌تر از آن است که بتواند بر این موارد نظارت دقیقی بر حقوق مولف و یا مترجم داشته باشد و در این میان بیشترین قشری که در ایران آسیب دیده‌اند نویسندگان حوزه ادبیاتی و هنری هستند. چرا که ایران در حوزه علم در جهان حرفی برای گفتن ندارد و بیشتر علوم ما وارداتی است اما در حوزه ادبیات به نسبت اینکه کشورهای دیگر می‌خواهند با فرهنگ و ادبیات ما آشنا شوند، ممکن است کتاب‌های ادبی ما امکان نشر در سراسر دنیا را داشته باشند که به خاطر همین که ایران حق کپی رایت جهانی را رعایت نمی‌کند نتوانند از طریق قانونی اثر خود را در سطح بین‌المللی به جهان عرضه کنند. از طرفی دیگر این سهل‌الوصول بودن چاپ آثار خارجی در ایران و گرایش ناشران بر آثار ترجمه باعث شده است که بدون نیاز و لزوم ایجابی برخی کتاب‌ها در ایران چاپ شوند، بدین ترتیب کتاب‌هایی که هیچ‌سختی با فرهنگ ارزشی ما ندارند با هر نگره و سوبه‌ای بدون هیچ ضرورتی در ایران چاپ می‌شوند و بازار فرهنگی ما را به آشفته بازار بدل کرده‌اند. که نتیجه آن ورود آزاد هر کتابی از هر کجای جهان است. در پایان باید گفت مشکل از ناحیه وزارت ارشاد ایران است و تا خود ارشاد اراده‌ای برای حل این قضیه پیدا نکند، این اتفاقات ادامه خواهد داشت.

را بدون هیچ پیش شرطی می‌دهد، تولیداتی اعم از نرم افزارهای کامپیوتری تا استفاده از کتاب‌های روز به صورت ترجمه و فیلم و ... اینکه کدام تصمیم و رویکرد معقولانه و بهتر است به بالغ شدن ما بستگی دارد. اینکه چشم خود را به روی این امتیازات شیرین و ویژه ببندیم تا در سایه یک انسان بالغ و به طور رسمی وارد بازار جهانی شویم نشانه بزرگ شدن ماست و این اتفاق نمی‌افتد مگر اینکه از مواهبی چون به رایگان در اختیار داشتن آثار، چشم‌پوشیم. رعایت نشدن حقوق مولفان ایرانی و خارج در ایران به دلیل نبود قوانین و نپیوستن به کنوانسیون جهانی است اما در باره کپی و تکثیر نسخه قاچاق آثار ایرانی در داخل کشور تا جایی که اطلاع دارم قوانینی وجود دارد اما اینکه چرا اجرایی نمی‌شود را بی‌اطلاع!

کامران پارسی نژاد (نویسنده):

بی‌قانونی به تولیدات داخلی هم سرایت کرده است

رعایت نشدن قانون کپی رایت و حفظ حقوق مولف مستقیماً بر عهده وزارت ارشاد است. خارج از اینکه ایران در بین الملل قانون کپی رایت را رعایت نمی‌کند. بی‌قانونی به تولیدات داخلی هم سرایت کرده است و این مسئله در داخل هم دیده می‌شود. بارها شده است که بدون اطلاع خودم مطالبی از من در شبکه‌های مجازی بارگذاری شده و حتی برخی از آن کسب درآمد می‌کنند. امروزه استفاده از آثار دیگران در فضای مجازی به هر نوعی سوء استفاده می‌شود و هیچ نظارتی بر این مسئله نیست. اگر هم قانونی در این زمینه وضع شده باشد نه اطلاع‌رسانی دقیقی شده و نه مشخصاً نظارتی برای حفظ حریم آثار در استفاده و به کارگیری است. شاید قوانین سخت و اجرایی در حوزه نشر و کتاب باشد اما در فضای مجازی کاملاً آزادانه از مطالب حتی در این اندازه که مطلب را به نام خود هم بزنند دیده می‌شود. مثلاً مطلبی از من به نام شخص دیگری در یک سایت منتشر شده بود که با شکایت من به مسئول سایت مطلب برداشته شد و احساس نمی‌کنم که اگر برخورد دیگری داشتند می‌توانستم جلوی آن را بگیرم. به طور کلی قانون کپی رایت چه در خارج و چه در داخل ایران به رسمیت شناخته نشده و گویا این خط شکنی‌های داخلی هم ملهم از همین مسئله است که ایران در سطح بین الملل هم عضو این کنوانسیون نیست و نویسندگان ادبی ما برای ورود به دنیای ادبی بین الملل مسیر قانونی مشخصی ندارند. چون کشور ما قوانین کپی رایت جهانی را رعایت نمی‌کند. مافیای ناشران مانع اصلی این عضویت هستند چرا که برای ناشران ایرانی عدم عضویت در کنوانسیون کپی رایت و استفاده آزاد از آثار خارجی بسیار سود بخش است. ناشران ایرانی به راحتی هر اثری را ترجمه کرده و از آن سود مالی می‌برند و به

این صورت که اگر فیلمی از بنده که به زحمت و هزینه گزاف آن را تولید کرده‌ام از شبکه‌های خارج از کشور پخش شود، هیچ راه قانونی برای شکایت از این اقدام را ندارم به دلیل اینکه ایران عضو کنوانسیون حق کپی رایت در جهان نیست و قوانین جهانی آن را نپذیرفته است. از طرفی در خود ایران هم اگر متخلفی دست به انتشار نسخه لورفته فیلم بزنی با این دست موارد هم برخورد قانونی جدی نمی‌شود و به طور کلی قوانین سخت و سخت باز دارنده‌ای در این حوزه نداریم. به همین به فیلم‌ها به وفور قاچاق و تکثیر می‌شوند و دست ما هم به هیچ کجا بند نیست.

وقتی با قاچاقچی فیلم برخورد جدی اعم از زندان، جزای نقدی و یا دادن خسارت کل پول فیلم یا توقیف اموال نمی‌شود، این مسئله به همین شکل ادامه پیدا می‌کند. اگر من منشاء و یا سایت متخلفی را پیدا کنم و به پلیس فتا شکایت کنم باید از طریق دادسرا شکایتم را پیگیری کنم و در ادامه این ماجرا آنقدر طولانی شده و کش پیدا می‌کند که منجر به بسته شدن پرونده می‌شود. این در حالی است که فیلم‌ها با هزینه‌های سنگین تولید می‌شوند و اینکه کسی به راحتی از ساخته شخص دیگری بهره‌برداری کرده و از این راه برای خودش درآمد کسب کند عادی شده است. در حالی که این کار معادل دزدی است و این دزدان در ایران به صورت آزاد و راحت کارشان را می‌کنند. اگر قوانین بازدارنده محکمی برای این مسئله اجرایی شود حتماً از شدت تکثیر کپی آثار به صورت غیرقانونی جلوگیری خواهد شد.

امیر قادری (منتقد سینما):

همه چیز به بالغ شدن ما بستگی دارد

این داستان در تاریخ مملکت ما طولانی شده است و صحبت درباره آن بسیار زیاد است. اما اینکه چرا تا بحال برای این وضعیت فکر جدی نشده است به این دلیل است که رعایت نکردن حق کپی رایت در ایران در سطوح مختلف امتیازهای ویژه و محدودیت‌های خاص به خودش را دارد. از محدودیت‌های مهم آن این است که محصولات ما نمی‌توانند بازار خارجی داشته باشند و به این دلیل که ما شرایط کپی رایت محصولات خارجی را رعایت نمی‌کنیم، طرف خارجی هم ملزم به رعایت حقوق مولفان ما نیستند. به همین دلیل هنرمندان ایرانی مادر حوزه ادبیات و سینما و ... از یک بازار استاندارد در سطح بین‌المللی محروم هستند. این محدودیت بزرگی است. اما در کنار همین محدودیت، امتیازات ویژه‌ای هم هست که باعث شده است که ما چشم خود را به روی این محدودیت‌ها ببندیم. بهر حال تولیدات جهانی بیشتر از تولیدات داخلی هستند و نپیوستن به شبکه قانونی کپی رایت به ما امکان استفاده آزاد از مجموعه‌ای از تولیدات جهانی